

Høringsinnspill til Telemarksplanen 2024-2028 fra DNT Telemark

DNT Telemark takker for muligheten for å komme med innspill til Telemark fylkeskommunes planstrategi. For oss som forening, som favner og har aktivitet i hele fylket, er Telemarksplanen en viktig forankring og retningsgiver også for vårt arbeid, samt at vi gjennom vårt virke kan bidra til å understøtte satsningene i planen.

Våre innspill er gitt med utgangspunkt i vårt formål:

«DNT skal arbeide for et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv og for sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag.»

Innledende, overordnede kommentarer

Planen fremstår lettlest, oversiktlig og angir noen klare satsningsområder. Den fremstår godt forankret i kunnskapsgrunnlaget. Visuelt gir den også et tydelig inntrykk av hva Telemark er og ønsker å være. Det gir grunnlag for at alle aktører som skal samarbeide om å nå målene kan forholde seg til strategien og bidra til å understøtte ønsket samfunnsutvikling.

Som frivillig organisasjon benytter vi også anledningen til å gi fylkeskommunen honnør for ambisjonen om å redusere antall planer og samordne satsninger og retning i en overordnet plan. Vi ser også frem til medvirkning i kommende planprosesser som berører natur- og friluftslivets premisser.

Det berømmes også at samarbeid om å nå målene er fremhevet, og at det legges opp til møteplasser for dialog om felles utvikling av regionen. Under Inkluderende Telemark, savnes imidlertid en møteplass for «fritid og frivillighet» hvor frivilligheten og aktører som tilrettelegger for folks fritid kan samles.

På generell basis kunne frivillighet og friluftsliv i større grad vært konkretisert, da det ofte «drukner» i andre sekkeposter som «det gode liv» og kulturbegrepet. Dersom Telemark virkelig skal ta sin identitet som natur og opplevelsesfylket på alvor bør det styrkes.

Innspill til mål og satsninger

DNT Telemarks formål og aktivitet finner seg godt til rette i Telemarksplanens tre satsninger – Inkluderende, skapende og naturrike Telemark. Naturen, friluftsliv og frivilligheten inngår i stor grad i alle områdene. At naturen og tilhørende friluftsliv fra fjord til fjell er viktig for Telemarks identitet og som merkevare gjenspeiles også i Telemarksplanens bildebruk. DNT Telemark er glad for at fylket fremhever disse kvalitetene. Det oppfattes en tydelig ambisjon om å bevare naturmangfold, redusere tap av natur og ivareta og ivareta av natur- og friluftsområder. Det bør også gjenspeiles i faktiske prioriteringer og tiltak.

At FNs bærekraftsmål og Naturavtalen står som et premiss i utviklingen i fylket er et sterkt signal om at industri- og næringsutvikling, infrastruktur og arbeidet med det grønne skiftet og fornybar energi må skje i samspill med ivaretagelse av natur og friluftsområder, og ikke på bekostning av. Målet om arealnøytralitet og stans av tap av natur applauderes. Dette er en viktig forutsetning for en bærekraftig utvikling av Telemark.

Inkluderende Telemark – er en god ambisjon, som også DNT Telemark identifiserer seg med. Det handler om å legge til rette for gode liv gjennom bl.a. mestring, tilhørighet og fellesskap, som kan foregå på mange arenaer. Herunder tilrettelegge for en aktiv fritid gjennom en sterk og mangfoldig frivillighet. Under denne satsningen bør betydningen av frivilligheten og fritidsfeltet forsterkes. Det savnes et eget målpunkt om dette. Sammenhengen mellom gode og aktive liv (herunder friluftsliv) og folkehelse kan også fremheves.

I tillegg bør det under punktet om «...levende byer/bygder med høy kvalitet..» legges til betydningen av grønne lunger, nærturmuligheter og tilrettelegging for fysisk aktivitet.

Skapende Telemark – at fylkes ønsker å være utviklingsorientert og fremoverlent er bra. Men til hvilken pris? Her understrekes igjen at fornying og innovasjon må balansere med naturens tåleevne, og ikke på bekostning av verdifulle naturkvaliteter. Som en del av attraksjonskraften bør turområder og friluftsmuligheter fremheves. Her spiller frivilligheten og DNT Telemark en stor rolle som tilrettelegger og som en del av reiselivet.

Hva gjelder infrastruktur så omfatter dette også tilrettelegging for fysisk aktivitet/bevegelse, samt allmennhetens tilgang til strandsone og natur. Dette bør komme tydeligere frem i planen.

Naturrike Telemark – er mye av selve identiteten og merkevaren til fylket. Og det er flott at man anerkjenner hele spekteret fra kyst, skog og nærnatur til fjell og vidde. Det formuleres godt ved at man skal «ta vare på fylkets mangfoldige natur, landbrukstradisjoner og kulturarv.» Her bør også ulike naturkvaliteter og grunnlaget for et variert friluftsliv inn i teksten. Dette kan forsterkes ytterligere også i målformuleringer og tiltak. For eksempel gjennom et nytt målepunkt: Natur- og friluftsopplevelser som identitetsbærer, verdiskaping og folkehelsetiltak. Vi vil også understreke betydningen av kunnskapsformidling og opplæring i bruk av naturen – Det vi er glade i, tar vi vare på!

Fremtidig planarbeid og involvering

DNT Telemark ser også frem til å bli involvert i rullering og justering av planer som berører vårt formål i DNT innenfor friluftsliv og naturopplevelser. Herunder særlig: Kultur- og reiselivsstrategi, strategi for båt og ferje, sykkelstrategi, plan for attraksjonsutvikling, plan for verdensarv Rjukan/Notodden, areal og transportplan, strategi for naturmangfold, plan for vannforvaltning, plan for Hardangervidda og fylkesmelding om kysten.

Om DNT Telemark

Med referanse til kunnskapsgrunnlaget tydeliggjøres omfanget og betydningen av friluftslivet i Telemark. Hele 97% av befolkningen deltok i friluftslivsaktiviteter (2021), og friluftslivet er i vekst og utvikling.

Den Norske Turistforening (DNT) har som visjon: Naturopplevelser for livet. Vi arbeider for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv og for sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag. DNT er Norges største friluftslivsorganisasjon og består av 56 medlemsforeninger med tilknyttede lokallag med til sammen over 330.000 medlemmer. DNT er en ideell og partipolitisk uavhengig organisasjon basert på frivillighet.

DNT Telemark er en frilufsorganisasjon for hele Telemark, med over 8600 medlemmer. DNT Telemark favner 12 lokale turlag og et titalls turgrupper for alle generasjoner og utvalgte målgrupper i fylket. DNT Telemark drifter 26 ulike overnattings- og besøkshytter, i tillegg til over 1200 km tursti og flere gapahuker, samt turforslag på UT.no. Over 500 personer er tilknyttet DNT Telemark som frivillige, og i 2023 bidro disse med over 40 500 dugnadstimer, tilsvarende 16,8 millioner kroner i samfunnsøkonomisk verdi. Gjennom året sørger frivillige og administrasjon for å tilrettelegge for varierte og gode friluftsopplevelser gjennom ustrakt sti/løypemerking, hyttedrift og mangfoldige aktiviteter, kurs og turer for medlemmer og ikke-medlemmer.

DNT Telemarks omfattende aktivitet kan bidra til ønsket samfunnsutvikling gjennom:

Friluftsliv fra kyst, skog og nærnatur til fjell og vidde

Friluftsliv som inkluderingsarena.

Friluftsliv som folkehelse.

Friluftsliv som opplæring og kompetansebærer.

Friluftsliv som bostedskvalitet, identitet og attraksjonskraft.

Friluftsliv som naturvennlig og bærekraftig

Friluftsliv som en del av kultur og naturbasert reiseliv

Skien, 20.09.24

Mvh

DNT Telemark

Mariann Eriksen, daglig leder